

Įstatymas skelbtas: Žin., 2001, Nr. 56-1977
Neoficialus įstatymo tekstas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO
Į S T A T Y M A S**

2001 m. birželio 14 d. Nr. IX-378
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d. (keistas įstatymo pavadinimas):

Nr. [IX-2041](#), 2004-03-05, Žin., 2004, Nr. 46-1498 (2004-03-27)

Šio įstatymo įsigaliojimą ir įgyvendinimą nusako įstatymas:

Nr. [IX-2042](#), 2004-03-05, Žin., 2004, Nr. 46-1499 (2004-03-27)

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo tikslas – nustatyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimo teisinius pagrindus ir principus.

2. Šio Įstatymo nuostatos netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos sporto varžyboms, treniruotėms, parodoms, mokymui vairuoti skirtose uždaro pobūdžio teritorijose, autodromuose.

3. Šis Įstatymas netaikomas kariniams vienetams priklausančioms ir jų, karių bei karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų valdomoms transporto priemonėms, esant visoms šioms sąlygoms:

1) karinės pajėgos, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai atvyksta iš kitų valstybių, kurios kartu su Lietuvos Respublika yra tarptautinių sutarčių dėl karinių pajėgų statuso dalyvės;

2) Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis numato kitokią nei šis Įstatymas žalos atlyginimo tvarką;

3) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka karinėms pajėgoms, kariams ir karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams leidžiama atvykti į Lietuvos Respubliką.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų transporto priemonių Lietuvos Respublikos teritorijoje padaryta žala atlyginama Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Šio Įstatymo nuostatomis įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti Įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Apdrausta transporto priemonė** – transporto priemonė, kuriai galioja transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis.

2. **Asmuo, nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje** – Lietuvos Respublikos pilietis, kitos valstybės pilietis ar asmuo be pilietybės, kurio duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą arba kuris vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka yra pripažintas turinčiu nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

3. **Biuras** – Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras.

4. **Biurų taryba** – žaliosios kortos sistemos koordinatoriaus funkcijas atliekantis organas, vienijantis visų šiai sistemai priklausančių valstybių nacionalinius draudikų biurus.

5. **Draudėjas** – asmuo, kuris kreipėsi į draudiką dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sudarymo arba kuris sudarė tokią draudimo sutartį su draudiku.

6. **Draudikas** – asmuo (Lietuvos Respublikos draudimo įmonė, kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė ar užsienio valstybės draudimo įmonės filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje), kuris teisės aktų nustatyta tvarka vykdo Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir kuris yra Biuro narys.

7. **Draudiminis įvykis** – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį Įstatymą turi būti išmokama išmoka.

8. **Europos Sąjungos valstybė narė** – Lietuvos Respublika arba bet kuri kita valstybė Europos Sąjungos narė. Šiame Įstatyme sąvoka „Europos Sąjungos valstybė narė“ apima ir Europos ekonominės erdvės valstybes.

9. **Grupinė draudimo sutartis** – įprastinė draudimo sutartis, sudaroma su Ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka registruotų ūkių ūkininkais, taip pat su kitais Žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatyme nurodytais žemės ūkio veiklos subjektais.

10. **Įprastinė draudimo sutartis** – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, sudaroma, kai įprastinė transporto priemonės buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.

11. **Įprastinė transporto priemonės buvimo vieta** – teritorija tos valstybės, kurios valstybinį registracijos numerio ženklą turi transporto priemonė, arba tais atvejais, kai tam tikros rūšies transporto priemonei registracija nereikalinga, teritorija tos valstybės, kurioje buvo išduotas draudimo numerio ženklas ar registracijos numerio ženklą atitinkantis skiriamasis ženklas. Tais atvejais, kai transporto priemonė nėra įregistruota arba kai tam tikros rūšies transporto priemonei nereikalingas nei registracijos numerio ženklas, nei draudimo numerio ženklas, nei skiriamasis ženklas, įprastinė transporto priemonės buvimo vieta laikoma teritorija tos valstybės, kurioje nuolat gyvena transporto priemonės valdytojas.

12. **Išmoka** – draudiko ar Biuro nukentėjusiam trečiajam asmeniui mokama pinigų suma arba kita sutarta mokėjimo forma, skirta žalai asmeniui, turtui ir (ar) neturtinei žalai atlyginti.

13. **Kita Europos Sąjungos valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, išskyrus Lietuvos Respubliką.

14. **Nacionalinis draudikų biuras** – pagal Jungtinių Tautų Europos ekonomikos reikalų komisijos Vidaus transporto komiteto Kelių transporto pakomitečio 1949 m. sausio 25 d. priimtą rekomendaciją Nr. 5 įsteigta profesinė organizacija, vienijanti draudimo įmones, kurioms leidžiama toje valstybėje vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

15. **Neturtinė žala** – asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kitos piniginės išraiškos neturinčios pasekmės, atsiradusios dėl padarytos per eismo įvykį žalos asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo.

16. **Nukentėjęs trečiasis asmuo** – asmuo, kuriam padaryta žala ir kuris šio Įstatymo nustatyta tvarka turi teisę į išmoką.

17. **Pasienio draudimo sutartis** – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis, sudaroma, kai transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.

18. **Priežiūros institucija** – draudimo veiklos priežiūrą Lietuvos Respublikoje pagal Lietuvos Respublikos draudimo įstatymą atliekanti institucija.

19. **Transporto priemonė** – kiekviena privaloma registruoti motorinė transporto priemonė, skirta važiuoti žeme, taip pat mopedai, priekabos ir puspriekabės, išskyrus bėgines transporto priemones.

20. **Transporto priemonės valdytojas** – asmuo nuosavybės, patikėjimo, nuomos, panaudos ar kitokiu teisėtu pagrindu valdantis ir (ar) naudojantis transporto priemone. Transporto priemonės valdytoju taip pat laikomas fizinis asmuo, kuris tiek teisėtai, tiek neteisėtai vairuoja transporto priemonę.

21. **Užsienio valstybė** – valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė.

22. **Vidaus tvarkos taisyklės** – Biurų tarybos patvirtintos nacionalinių draudikų biurų tarpusavio santykių taisyklės.

23. **Žala** – per eismo įvykį padaryta žala ar žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio pasekmė.

24. **Žala asmeniui** – žala nukentėjusio trečiojo asmens sveikatai ir (ar) žala, atsiradusi dėl gyvybės atėmimo. Žalos asmeniui dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

25. **Žala turtui** – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala. Žalos turtui dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

26. **Žalioji korta** – žaliosios kortos sistemai priklausančio nacionalinio draudikų biuro vardu išduotas tarptautinis transporto priemonės draudimo liudijimas (polisas).

27. **Žaliosios kortos sistema** – tarptautinė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistema.

28. **Žalos atlyginimo institucija** – Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktų nustatyta tvarka įsteigta institucija, atsakinga už žalos atlyginimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kai eismo įvykis įvyko Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nuolatinė nukentėjusio trečiojo asmens gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortos sistemos narys, kai ši žala padaryta apdrausta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje.

29. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos atitinka Draudimo įstatyme ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme vartojamas sąvokas.

3 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suteikiama apsauga

1. Išmoka šio Įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims, valdant ar naudojant (toliau – naudojant) transporto priemonę, atsiranda civilinė atsakomybė.

2. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi (toliau – draudimo sutartis) apdraudžiama draudimo sutartyje ar (ir) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime (polise) (toliau – draudimo liudijimas) nurodytą transporto priemonę naudojančių valdytojų civilinė atsakomybė dėl žalos padarymo, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytą atvejį.

3. Šio Įstatymo nustatyta tvarka nei draudikas, nei Biuras nemoka išmokos dėl žalos padarymo atsakingam už žalos padarymą valdytojui, jo naudojamai transporto priemonei ir joje esančiam turtui bei kitam tos transporto priemonės draudėjo ar savininko turtui.

4 straipsnis. Pareiga sudaryti draudimo sutartį

1. Lietuvos Respublikos teritorijoje naudojamos transporto priemonės privalo būti apdraustos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Transporto priemonė, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, privalo būti apdrausta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu tol, kol ji yra įregistruota.

2. Už draudimo sutarties sudarymą šio Įstatymo 43 straipsnio nustatyta tvarka atsako transporto priemonės savininkas (toliau – atsakingas už draudimo sutarties sudarymą asmuo). Jeigu transporto priemonė naudojama asmens, kuris transporto priemonę naudoja pagal lizingo (finansinės nuomos), išperkamosios nuomos ar kitą panašaus pobūdžio sutartį, už draudimo sutarties sudarymą yra atsakingas šis asmuo. Jeigu transporto priemonė priklauso keliems asmenims bendrosios nuosavybės teise, už draudimo sutarties sudarymą šie asmenys atsako solidariai, jeigu jie nėra susitarę kitaip.

3. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, negali naudoti patys ir leisti naudoti kitam asmeniui neapdraustą transporto priemonę.

ANTRASIS SKIRSNIS DRAUDIMO SUTARTIS

5 straipsnis. Draudimo sutarties rūšys

Draudimo sutarties rūšys yra šios:

- 1) įprastinė draudimo sutartis;
- 2) pasienio draudimo sutartis.

6 straipsnis. Draudimo sutarties sudarymas

1. Įprastinė ir pasienio draudimo sutartys sudaromos vadovaujantis šiuo Įstatymu, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Draudimo įstatymu, priežiūros institucijos patvirtintomis standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis bei kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, jeigu šis Įstatymas nenustato kitaip. Žaliąją kortą išduodantys draudikai taip pat turi vadovautis Vidaus tvarkos taisyklėmis ir kitais žaliosios kortos sistemą reglamentuojančiais teisės aktais, Biurų tarybos sprendimais, taip pat atsižvelgti į sutarčių tarp Biuro ir kitų valstybių nacionalinių draudikų biurų sąlygas.

2. Draudikas privalo sudaryti draudimo sutartį su šio Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytais asmenimis, kurie patys ar per savo atstovą pateikė prašymus ir visą būtiną informaciją bei dokumentus, reikiamus sutarčiai sudaryti. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį gali būti ginčijamas teismo tvarka.

3. Prieš sudarant draudimo sutartį, draudėjas privalo suteikti draudikui jo prašomą teisingą informaciją ir pateikti dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti. Draudikas turi teisę tikrinti pateiktos informacijos teisingumą.

4. Įprastinės draudimo sutartys sudaromos, kai įprastinė transporto priemonės buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje. Įprastinė draudimo sutartis sudaroma prieš valstybinį transporto priemonės įregistravimą, jeigu ši transporto priemonė yra neapdrausta. Jeigu transporto priemonė neprivalo būti registruojama, draudimo sutartis sudaroma prieš pradedant ją naudoti.

5. Jeigu įprastinė draudimo sutartis sudaroma prieš valstybinį transporto priemonės įregistravimą, draudikas, gavęs draudėjo prašymą ir kitus dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, išduoda draudimo liudijimą, kuriame nenurodomas transporto priemonės valstybinis numeris, išskyrus atvejus, kai transporto priemonės valstybinis numeris žinomas. Šį draudimo liudijimą draudėjas pateikia institucijai, atsakingai už transporto priemonių valstybinę registraciją. Į draudėjo pateiktą draudimo liudijimą institucija, atsakinga už transporto priemonių valstybinę registraciją, įrašo transporto priemonės valstybinį numerį ir per 3 darbo dienas privalo rašytine ar jai prilyginama forma pranešti jį draudikui.

6. Draudėjui pageidaujant, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortos sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytomis sąlygomis papildomai draudėjui išduoda žaliąją kortą.

7. Grupinė draudimo sutartis sudaroma dėl keleto transporto priemonių, išduodant vieną draudimo liudijimą. Grupinė draudimo sutartis gali būti sudaroma ne daugiau kaip dėl penkių transporto priemonių, iš kurių tik viena gali būti lengvasis automobilis. Grupinei draudimo sutarčiai taikomos visos sąlygos, šiame Įstatyme nustatytos įprastinei draudimo sutarčiai.

8. Pasienio draudimo sutartis sudaroma, kai ketinama Europos Sąjungos valstybės narės kelių eisme dalyvauti naudojant transporto priemonę, kurios įprastinė buvimo vieta yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu tokios transporto priemonės valdytojas neturi kitos Lietuvos Respublikoje galiojančios transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties.

9. Su draudimo sutartimi susiję draudimo sutarties šalių pareiškimai ir pranešimai turi būti pateikiami raštu. Jei pasikeitė draudėjo gyvenamosios vietos ar buveinės adresas ir draudėjas nepranešė apie tai draudikui, tai draudėjui paskutiniu draudikui žinomą gyvenamosios vietos ar buveinės adresu registruotu laišku išsiųsti draudiko pareiškimai ir pranešimai laikomi įteiktais draudėjui.

10. Valdytojas neturi teisės sudaryti dėl tos pačios transporto priemonės kelių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių, galiojančių vienu metu. Jeigu yra sudarytos kelios draudimo sutartys, įsigaliojus naujai draudimo sutarčiai, prieš tai dėl tos pačios transporto priemonės sudaryta draudimo sutartis pasibaigia. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu draudikas negali sudaryti tokia pat draudimo apsaugą suteikiančią draudimo sutartį tam pačiam ar iš dalies sutampančiam laikotarpiui.

11. Draudimo sutarties tekstas ir draudimo liudijime nurodomi Civilinio kodekso 6.991 straipsnio 1 dalies 1–10 punktuose nustatyti duomenys turi būti spausdinti. Draudimo liudijimai užpildomi remiantis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų baze.

7 straipsnis. Draudimo sutarties nutraukimas ir pasibaigimas

1. Draudėjas turi teisę nutraukti įprastinę draudimo sutartį, apie tai raštu įspėjęs draudiką ne mažiau kaip prieš 15 dienų iki numatomo draudimo sutarties nutraukimo dienos. Jei reikalavimas nutraukti draudimo sutartį pagrįstas tuo, kad draudikas sutarties neįvykdo ar netinkamai įvykdo, ir jei tai yra esminis sutarties pažeidimas, nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje nurodytus atvejus, draudimo sutartis turi būti nutraukiama nuo draudėjo reikalavime nurodytos datos. Abiem atvejais draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

2. Įprastinė draudimo sutartis gali būti nutraukiama draudiko iniciatyva, jei draudėjas sutarties neįvykdo ar netinkamai įvykdo ir jei tai yra esminis sutarties pažeidimas. Tokiu atveju nutraukiant draudimo sutartį, draudimo įmoka draudėjui negrąžinama, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

3. Pasienio draudimo sutartis gali būti nutraukiama vienos iš šalių iniciatyva, jei sutarties šalis sutarties neįvykdo ar netinkamai įvykdo, ir tai yra esminis sutarties pažeidimas. Kai draudimo sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį. Nutraukiant draudimo sutartį draudiko reikalavimu, draudimo įmoka draudėjui negrąžinama.

8 straipsnis. Apdraustos transporto priemonės savininko pasikeitimas

1. Jei pasikeitė apdraustos transporto priemonės savininkas, draudėjas privalo perduoti naujam transporto priemonės savininkui dokumentus, patvirtinančius sudarytą draudimo sutartį. Tokiu atveju naujam transporto priemonės savininkui atitenka draudėjo teisės bei pareigos pagal sudarytą draudimo sutartį ir naujasis transporto priemonės savininkas nedelsdamas, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimo dienos, privalo raštu pranešti draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimą, taip pat savo duomenis. Jei naujasis transporto priemonės savininkas nepranešė draudikui apie nuosavybės teisės į transporto priemonę perėjimą, draudikas gali vertinti tai kaip pareigos pranešti apie draudimo rizikos pasikeitimą nevykdymą. Naujasis transporto priemonės savininkas taip pat turi teisę šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka nutraukti draudimo sutartį.

2. Jeigu naujasis transporto priemonės savininkas nutraukia draudimo sutartį nepraėjus 15 dienų nuo transporto priemonės įsigijimo dienos, ji nustos galioti praėjus 15 dienų nuo transporto priemonės įsigijimo, jei draudėjas ir draudikas nesusitarė kitaip. Šiuo atveju nutraukiant draudimo sutartį, naujam transporto priemonės savininkui grąžinama sumokėta draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

3. Jei naujasis transporto priemonės savininkas nenutraukia draudimo sutarties per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, draudikas, padidėjęs rizikai, turi teisę padidinti draudimo įmoką, o draudėjas turi teisę reikalauti sumažinti draudimo įmoką sumažėjus rizikai.

4. Šio straipsnio nuostatos galioja ir tuo atveju, kai mirus draudėjui transporto priemonė pereina kitam teisėtam valdytojui. Naujasis transporto priemonės valdytojas turi per 15 dienų pranešti draudikui apie transporto priemonės perėmimą valdyti, taip pat savo duomenis.

9 straipsnis. Draudimo sutarties įsigaliojimo ir galiojimo terminai

1. Draudimo sutartis įsigalioja sudarius draudimo sutartį ir sumokėjus draudimo įmoką už draudimo liudijime nurodytą laikotarpį, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus atvejus.

2. Jeigu draudikas draudimo sutartyje nurodė vėlesnį draudimo įmokos mokėjimo terminą, draudimo sutartis įsigalioja nuo jos sudarymo.

3. Draudimo sutartyje galima nurodyti kitokį, nei nurodyta 1 ir 2 dalyse, draudimo sutarties įsigaliojimo terminą, jei sudarant naują draudimo sutartį dėl tos pačios transporto priemonės dar galioja anksčiau sudaryta draudimo sutartis.

4. Įprastinė draudimo sutartis sudaroma 12 mėnesių terminui. Draudikas išduoda draudėjui įprastinės draudimo sutarties sudarymą ir suteikiamą draudimo apsaugą patvirtinantį draudimo liudijimą. Jame nurodomas draudimo liudijimo galiojimo laikotarpis, ne trumpesnis kaip vienas mėnuo, už kurį sumokėta draudimo įmoka. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu gali būti išduodami keli draudimo liudijimai.

5. Draudėjo prašymu draudimo sutarties galiojimo metu draudikas privalo atleisti draudėją nuo draudimo įmokų pagal galiojančią draudimo sutartį mokėjimo, jei draudėjas ketina nenaudoti

transporto priemonės ilgiau kaip vieną mėnesį. Draudėjas privalo pateikti draudikui pasižadėjimą atleidimo nuo draudimo įmokos mokėjimo laikotarpiu nenaudoti pačiam ir neleisti naudoti kitiems asmenims draudimo sutartyje nurodytos transporto priemonės ir gali perduoti draudikui neatlygintinai laikinai saugoti transporto priemonės registracijos numerį. Atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpis pasibaigia draudikui draudėjo prašymu išdavus naują draudimo liudijimą. Jeigu draudimo įmoka buvo sumokėta už laikotarpį, kurį draudėjas yra atleistas nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas privalo pratęsti draudimo sutarties terminą tam laikotarpiui, nereikalaudamas už šį laikotarpį papildomų draudimo įmokų. Atleidus draudėją nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas pažymi apie tai draudimo liudijime.

6. Jeigu pasibaigus draudimo liudijime nurodytam jo galiojimo laikotarpiui neišduodamas naujas draudimo liudijimas ir draudėjas nėra susitaręs su draudiku dėl atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo, tai draudėjas turi mokėti draudimo įmokas draudimo sutartyje nustatyta tvarka iki draudimo sutarties termino pabaigos.

7. Pasibaigus įprastinės draudimo sutarties terminui, draudimo sutarties terminas pratęsiamas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka.

8. Įprastinės draudimo sutarties terminas nepratęsiamas šiais atvejais:

1) nesumokėta priklausanti už praėjusius laikotarpius mokėti draudimo įmoka pagal galiojančią draudimo sutartį;

2) draudikas neteko teisės vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą.

9. Pratęsus įprastinės draudimo sutarties terminą, draudėjas privalo draudikui sumokėti draudiko apskaičiuotą draudimo įmoką. Jei draudimo įmokos nesumokamos, taikomos šio Įstatymo 11 straipsnio 5–7 dalių nuostatos.

10. Pasienio draudimo sutartis sudaroma ne trumpesniam kaip 15 dienų, bet ne ilgesniam kaip 90 dienų terminui.

11. Žalioji korta išduodama ne trumpesniam kaip 15 dienų, bet ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui.

10 straipsnis. Draudimo sutarties galiojimo teritorija

1. Įprastinė ir pasienio draudimo sutartys suteikia kiekvienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje tokią draudimo apsaugą, kokios reikalauja tos Europos Sąjungos valstybės narės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojantys teisės aktai, arba draudimo apsaugą pagal šį Įstatymą, jei ši apsauga yra didesnė. Įprastinė draudimo sutartis, pagal kurią išduota žalioji korta, taip pat suteikia draudimo apsaugą žaliojoje kortoje nurodytose užsienio valstybėse.

2. Įprastinė ir pasienio draudimo sutartys taip pat galioja ir suteikia draudimo apsaugą Šveicarijoje pagal Šveicarijos teisės aktus. Įprastinė draudimo sutartis taip pat suteikia pagal šį Įstatymą privalomą draudimo apsaugą dėl žalos, padarytos per eismo įvykį nukentėjusiems tretiesiems asmenims, nuolat gyvenantiems Europos Sąjungos valstybėje narėje, jų tiesioginėje kelionėje tarp dviejų teritorijų, kuriose galioja Europos Bendrijos steigimo sutartis, jei už teritoriją, per kurią vykstama, nėra atsakingo nacionalinio draudikų biuro.

3. Lietuvos Respublikoje yra pripažįstamos ir laikomos atitinkančiomis šio Įstatymo nuostatas kitų Europos Sąjungos valstybių narių draudimo įmonių arba filialų sudarytos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys.

4. Žalioji korta galioja ir suteikia draudimo apsaugą žaliojoje kortoje nurodytose valstybėse, jei draudikas ir draudėjas nesusitarė kitaip, pagal tų valstybių teisės aktus.

11 straipsnis. Draudimo sumos ir įmokos

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma dėl vieno eismo įvykio, nepaisant to, kiek yra nukentėjusių trečiųjų asmenų, yra 500 000 eurų dėl žalos asmeniui (tarp jų 500 eurų dėl neturtinės žalos padarymo) bei 100 000 eurų dėl žalos turtui.

2. Vienu eismo įvykiu laikomas įvykis, įvykęs dėl tos pačios priežasties, nepaisant to, kad dėl tokio eismo įvykio gali būti pareikštos kelių nukentėjusių trečiųjų asmenų pretenzijos.

3. Už žalą, padarytą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, draudikas moka išmoką pagal tos valstybės teisės aktuose nustatytas draudimo sumas arba pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimo sumas, jei šios draudimo sumos yra didesnės.

4. Draudimo įmokų dydžius nustato draudikas.

5. Jeigu draudėjas nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos, draudikas turi teisę reikalauti už kiekvieną pavėluotą dieną 0,04 procento delspinigių nuo nesumokėtos sumos, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

6. Draudikas negali atsisakyti mokėti išmokos, jei draudiminis įvykis įvyko per laikotarpį, už kurį draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokų, ar per laikotarpį, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo.

7. Jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala arba žala buvo padaryta, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo, išmokėjęs išmoką draudikas turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas.

TREČIASIS SKIRSNIS

ŽALOS NUSTATYMO IR IŠMOKOS MOKĖJIMO TVARKA

12 straipsnis. Eismo įvykio dalyvių bei nukentėjusių trečiųjų asmenų pareigos

1. Įvykus eismo įvykiui, su juo susijęs transporto priemonės valdytojas privalo:

1) imtis jam prieinamų, protingų priemonių galimai žalai sumažinti, imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų suteikta medicinos pagalba nukentėjusiesiems, pagal galimybes apsaugoti nukentėjusiųjų turtą;

2) apie eismo įvykį nedelsdamas pranešti policijai;

3) pateikti kitiems eismo įvykio dalyviams informaciją, būtiną draudikui nustatyti;

4) per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie eismo įvykį, dėl kurio jis yra atsakingas, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių. Apie eismo įvykį reikia pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, ir tuo atveju, kai neaišku, kuris eismo dalyvis yra dėl jo atsakingas;

5) per 5 darbo dienas raštu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie pateiktą pretenziją atlyginti žalą ar teisme pareikštą ieškinį dėl žalos atlyginimo, pateikti visus būtinus paaiškinimus ir turimą informaciją.

2. Su eismo įvykiu susijęs transporto priemonės valdytojas ir pretenziją dėl padarytos per eismo įvykį žalos teikiantis asmuo privalo pateikti draudikui arba Biurui turimus eismo įvykio bei žalos įrodymus, padėti jiems išsiaiškinti įvykio aplinkybes ir žalos dydį, laikytis draudiko ar Biuro nurodymų, jeigu jie buvo duoti, leisti draudikui ar Biurui ištirti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį.

3. Atsakingas už neapdrausta transporto priemone padarytą žalą asmuo privalo per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos apie žalos padarymą raštu pranešti Biurui, priešingu atveju žalos administravimo ir atlyginimo klausimas bus sprendžiamas jam nedalyvaujant.

13 straipsnis. Pretenzija dėl padarytos žalos

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo pretenziją dėl padarytos žalos gali pateikti atsakingam už padarytą žalą asmeniui (toliau – kaltininkas), tiesiogiai draudikui, apdraudusiam kaltininko civilinę atsakomybę (toliau – atsakingas draudikas), draudiko atstovui pretenzijoms nagrinėti arba – šio Įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais – Biurui. Tais atvejais, kai kaltininko civilinę atsakomybę apdraudė kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė arba filialas, nukentėjęs trečiasis asmuo pretenziją dėl padarytos žalos gali pateikti šiai draudimo įmonei, jos atstovui pretenzijoms nagrinėti, arba tiesiogiai kaltininkui.

2. Jei atsakingam draudikui ar Biurui sumokėjus išmoką atlyginama ne visa nukentėjusiam trečiajam asmeniui padaryta žala dėl to, kad žala viršija draudimo sumas, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę kreiptis į kaltininką, kad jis atlygintų likusią žalos dalį.

3. Pretenzija dėl padarytos žalos negali būti teikiama Biurui, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo yra kreipęsis į teismą, kad per eismo įvykį padarytą žalą atlygintų kaltininkas arba atsakingas draudikas.

4. Nukentėjęs trečiasis asmuo, kurio turtui padaryta žala Lietuvos Respublikoje, kai kaltininko tapatybė nenustatyta, o žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, turi teisę pretenziją dėl padarytos žalos pateikti Biurui. Šiuo atveju Biuras nagrinėja pretenziją, nustato žalos dydį ir mokėtinos išmokos dydį šio Įstatymo nustatyta tvarka, tačiau išmoka mokama tik nustačius kaltininko tapatybę.

14 straipsnis. Žalos nustatymas

1. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas gauti išmoką iš draudiko ar Biuro, pats ar per savo atstovą per 3 darbo dienas po eismo įvykio dienos privalo raštu pranešti apie eismo įvykį atsakingam draudikui arba – šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui, išskyrus atvejus, kai pranešti apie eismo įvykį jis negali dėl svarbių priežasčių. Nukentėjęs trečiasis asmuo pats ar per savo atstovą privalo pateikti pretenziją dėl padarytos žalos ir informaciją bei turimus dokumentus apie kaltininką, eismo įvykio aplinkybes ir dokumentus, įrodančius per eismo įvykį padarytos žalos faktą, taip pat leisti susipažinti su dokumentais, galinčiais patvirtinti padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį.

2. Kai žala padaryta turtui, nukentėjęs trečiasis asmuo privalo išsaugoti sugadintą transporto priemonę ar kitą turtą tokį, koks jis buvo po eismo įvykio, tol, kol jį apžiūrės draudiko arba Biuro įgaliotas asmuo, ir suteikti galimybę draudiko ar Biuro įgaliotam asmeniui apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą. Draudikas ar Biuras nedelsdami, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nukentėjusio trečiojo asmens rašytinio pranešimo apie eismo įvykį gavimo dienos, privalo nusiųsti įgaliotą asmenį apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą, surašyti apžiūros ataskaitą ir pateikti ją pasirašytinai susipažinti nukentėjusiam trečiajam asmeniui.

3. Turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba – šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis bei dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Jeigu draudiko ar Biuro įgaliotas asmuo neatvyko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad jis nustatytų turtui padarytos žalos dydį. Tokiu atveju draudikas ar Biuras privalo atlyginti protingas nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo.

4. Kai žala padaryta asmens sveikatai, turi būti įvertinama visa dėl sveikatos sužalojimo asmens patirta žala. Tokiu atveju nuostolius sudaro negautos pajamos, kurias nukentėjęs asmuo būtų gavęs, jeigu jo sveikata nebūtų sužalota, ir su sveikatos grąžinimu susijusios išlaidos (gydymo, papildomo maitinimo, vaistų įsigijimo, protezavimo, sužaloto asmens priežiūros, specialių transporto priemonių įsigijimo, sužaloto asmens perkvalifikavimo išlaidos bei kitos sveikatai grąžinti būtinos išlaidos).

5. Žala, atsiradusi dėl gyvybės atėmimo, yra laidojimo ir su tuo susijusios išlaidos bei išlaidos žalos atlyginimui dėl maitintojo netekimo. Asmenims, turintiems teisę į žalos atlyginimą netekus maitintojo, atlyginama ta mirusiojo pajamų dalis, kurią jie gavo ar turėjo teisę gauti mirusiajam esant gyvam. Teisę į žalos atlyginimą turi asmenys, kurie buvo mirusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti iš jo išlaikymą (nepilnamečiai vaikai, sutuoktinis, nedarbingi tėvai ar kiti faktiniai nedarbingi išlaikytiniai), taip pat mirusiojo vaikas, gimęs po jo mirties.

6. Asmeniui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba – šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis dokumentais ir informacija, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį, bei medicinos apžiūros pažymomis. Draudikas ar Biuras vadovaujasi įstaigų bei įmonių, turinčių teisę nustatyti sveikatos sužalojimo dydį, išvadomis, taip pat turi teisę siųsti nukentėjusį trečiąjį asmenį atlikti medicininės apžiūros, apmokėdamas apžiūros išlaidas.

7. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pateikti pretenzijas draudikui arba – šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biurui dėl patirtos neturtinės žalos. Jei draudikas ir nukentėjęs trečiasis asmuo nesutaria dėl neturtinės žalos atlyginimo dydžio, nukentėjęs trečiasis asmuo turi

teisę kreiptis į teismą. Teisę į neturtinės žalos atlyginimą turi ir asmenys, išvardyti šio straipsnio 5 dalyje.

8. Su žalos nustatymu ir išmokos mokėjimu susijusios šio skirsnio nuostatos atitinkamai taikytinos ir tais atvejais, kai klausimus dėl žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo sprendžia Biuro ar draudikų atstovai pretenzijoms nagrinėti.

15 straipsnis. Atstovai pretenzijoms nagrinėti

1. Draudikas Draudimo įstatymo nustatyta tvarka privalo kiekvienoje kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje paskirti atstovus pretenzijoms nagrinėti. Atstovai pretenzijoms nagrinėti yra atsakingi už išmokos mokėjimą nukentėjusiems tretiesiems asmenims esant visoms šioms sąlygoms:

1) nukentėjęs trečiasis asmuo žalą patyrė Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortos sistemos narys, ir nukentėjęs trečiasis asmuo nuolat gyvena Europos Sąjungos valstybėje narėje;

2) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudė draudikas arba jo filialas, esantis Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta;

3) kaltininko transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuri nėra nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta.

2. Atstovas pretenzijoms nagrinėti turi nuolat gyventi arba būti įsisteigęs toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, į kurią jis paskirtas. Atstavą pretenzijoms nagrinėti draudikas skiria savo nuožiūra. Atstovas pretenzijoms nagrinėti gali dirbti vienam ar keliems draudikams. Jis privalo užtikrinti žalos administravimo klausimų nagrinėjimą valstybine kalba (kalbomis) tos Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo.

3. Draudikas turi suteikti visus būtinus įgaliojimus atstovui pretenzijoms nagrinėti atlikti jo funkcijas (rinkti būtiną informaciją, spręsti klausimus dėl išmokos mokėjimo, mokėti išmokas ir kita).

16 straipsnis. Išmokos mokėjimo principai

1. Neviršydamas šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu transporto priemonės valdytojui dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė.

2. Atsakingas draudikas moka išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kai transporto priemonės valdytojui atsirado civilinė atsakomybė dėl žalos padarymo naudojant apdraustą transporto priemonę, nepaisant to, ar valdytojas vykdė draudimo sutarties sąlygas, išskyrus šio Įstatymo 21 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus atvejus, ir nepaisant to, ar prieš sudarant draudimo sutartį draudėjas suteikė draudikui visą būtiną informaciją, kurios reikia draudimo sutarčiai sudaryti.

3. Biuras moka išmoką šio Įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais.

4. Šio Įstatymo nustatyta tvarka atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu pretenzija dėl padarytos žalos pareikšta per vienus metus nuo žalos atsiradimo dienos arba per vienus metus nuo dienos, kurią nukentėjęs trečiasis asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie padarytą žalą, bet ne vėliau kaip per 4 metus nuo eismo įvykio dienos.

5. Išmoka dėl velkama transporto priemone padarytos žalos mokama pagal velkančios transporto priemonės draudimo sutartį, jei velkama transporto priemonė per eismo įvykį buvo sukabinta su velkančia transporto priemone. Jei velkama transporto priemonė per eismo įvykį nebuvo prikabinta prie velkančios transporto priemonės arba prieš eismo įvykį atsikabino nuo jos, išmoka mokama pagal draudimo sutartį, kuria apdrausta velkamos transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė, jeigu dėl žalos padarymo civilinė atsakomybė atsiranda velkamos transporto priemonės valdytojui.

17 straipsnis. Biuro mokama išmoka

1. Dėl Lietuvos Respublikoje įvykusių eismo įvykių nukentėjusiam trečiajam asmeniui Biuras moka išmoką tais atvejais, jei:

1) kaltininkas, kurio tapatybė yra nustatyta, padarė žalą naudodamas neapdraustą nustatytą (identifikuotą) transporto priemonę, kai dėl žalos padarymo atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė;

2) kaltininkas, kurio tapatybė nenustatyta, padarė žalą asmens sveikatai ir (ar) atėmė asmens gyvybę, kai žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę;

3) kaltininkas, kurio tapatybė yra nustatyta, žalos padarymo momentu yra apsidraudęs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, tačiau atsakingam draudikui iškelta bankroto byla.

2. Biuras pagal šio straipsnio 1 dalį moka išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kurie nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, išskyrus šio Įstatymo 21 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nurodytus atvejus. Biuras taip pat moka išmoką nuolat gyvenančiam užsienio valstybėje nukentėjusiam trečiajam asmeniui, jeigu valstybės, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo, nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Vidaus tvarkos taisyklės arba susitarimą su Biuru dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo.

3. Biuras moka išmoką dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje per eismo įvykį padarytos žalos, kai kaltininko civilinę atsakomybę apdraudė kitos valstybės draudimo įmonė, išdavusi Lietuvos Respublikoje galiojančią žaliąją kortą, jei valstybės, kurios draudimo įmonė išdavė žaliąją kortą, nacionalinis draudikų biuras yra pasirašęs Vidaus tvarkos taisyklės arba susitarimą su Biuru dėl reikalavimų tenkinimo abipusio pripažinimo, išskyrus atvejus, kai žalą atlygino kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusi draudimo įmonė ar jos atstovas pretenzijoms nagrinėti.

4. Biuras moka išmoką dėl kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje padarytos žalos pagal teisės aktus kitos Europos Sąjungos valstybės narės (kurios nacionalinis draudikų biuras pasirašė Vidaus tvarkos taisyklės), jeigu kaltininkas, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, yra neapsidraudęs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Šioje dalyje išdėstyti išmokos mokėjimo principai taip pat taikomi, jei atsakingam draudikui iškelta bankroto byla. Biuras moka išmokas ir kitais atvejais, vykdydamas Vidaus tvarkos taisyklių reikalavimus.

5. Biuras privalo išmokėti kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai jos reikalaujamą sumą, sumokėtą nukentėjusiam trečiajam asmeniui, esant visoms šioms sąlygoms:

1) nukentėjęs trečiasis asmuo nuolat gyvena kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje;

2) kaltininko civilinė atsakomybė apdrausta draudiko ar filialo, esančių Lietuvos Respublikos teritorijoje;

3) kaltininko transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikoje;

4) per 3 mėnesius nuo pretenzijos dėl padarytos žalos atlyginimo pateikimo atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms nagrinėti dienos šis draudikas arba jo atstovas pretenzijoms nagrinėti nepateikė motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos žalos atlyginimo; arba draudikas nėra paskyręs savo atstovo pretenzijoms nagrinėti kitoje Europos Sąjungoje valstybėje narėje, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo.

6. Biuras pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punktą moka išmokas nukentėjusiems tretiesiems asmenims už šiuos Biuro narius:

1) draudimo įmonės ar užsienio valstybių draudimo įmonių filialus – pagal jų sudarytas draudimo sutartis, kurioms taikytina Lietuvos Respublikos teisė;

2) kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonės – pagal jų sudarytas draudimo sutartis, kurioms taikytina Lietuvos Respublikos teisė.

18 straipsnis. Biuro, kaip Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo institucijos, nagrinėjamos pretenzijos

1. Biuras atlieka žalos atlyginimo institucijos Lietuvos Respublikoje funkciją ir nagrinėja pretenzijas dėl padarytos žalos bei moka išmoką, kai nukentėjusiam trečiajam asmeniui žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba užsienio valstybėje, kurios nacionalinis draudikų biuras yra žaliosios kortos sistemos narys, esant visoms šioms sąlygoms:

1) nukentėjusio trečiojo asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje;

2) kaltininko, kurio transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, civilinę atsakomybę apdraudė kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudimo įmonė ar filialas (esantys ne Lietuvos Respublikoje).

2. Remiantis šio straipsnio 1 dalimi, nukentėjęs trečiasis asmuo gali pateikti Biurui pretenziją dėl padarytos žalos, esant vienai iš šių sąlygų:

1) per 3 mėnesius nuo tos dienos, kai buvo pateikta pretenzija dėl padarytos žalos kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms nagrinėti šis draudikas arba jo atstovas pretenzijoms nagrinėti nepateikė motyvuoto atsakymo į pretenziją dėl padarytos žalos;

2) kaltininko civilinę atsakomybę apdraudęs kitos Europos Sąjungos valstybės narės draudikas nėra paskyręs savo atstovo pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje su sąlyga, kad nukentėjęs trečiasis asmuo nėra pateikęs pretenzijos dėl padarytos žalos tiesiogiai atsakingam draudikui arba yra pateikęs pretenziją dėl padarytos žalos tiesiogiai atsakingam draudikui, bet per 3 mėnesius negavo atsakymo.

3. Biuras taip pat nagrinėja pretenzijas dėl padarytos žalos ir moka išmoką, kai nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kuris nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje, žala padaryta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jei:

1) per 2 mėnesius nuo eismo įvykio neįmanoma nustatyti draudimo įmonės, kuri apdraudė kaltininko civilinę atsakomybę;

2) per 2 mėnesius nuo eismo įvykio neįmanoma nustatyti transporto priemonės, kuria padaryta žala, jei pagal valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, teisės aktus tokia žala yra atlyginama.

4. Pretenzija Biurui gali būti pateikta pasibaigus šio straipsnio 2 ar 3 dalyse nurodytam terminui. Biuras turi išnagrinėti pretenziją dėl padarytos žalos atlyginimo ir priimti sprendimą dėl išmokos mokėjimo per 2 mėnesius nuo pretenzijos pateikimo dienos. Paaaiškėjus, kad atsakingas draudikas arba jo atstovas pretenzijoms nagrinėti pateikia pagrįstą atsakymą dėl išmokos mokėjimo, Biuras nutraukia pretenzijos nagrinėjimą. Biuras turi išmokėti išmoką ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pretenzijos dėl padarytos žalos gavimo dienos.

5. Apie gautą nukentėjusio trečiojo asmens pretenziją dėl padarytos žalos (pateiktą remiantis šio straipsnio 1 dalimi) ir jos nagrinėjimo terminus Biuras nedelsdamas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, praneša kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingam draudikui arba jo atstovui pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje, kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai bei atsakingam už padarytą žalą asmeniui, jeigu jis yra žinomas.

19 straipsnis. Išmokos mokėjimo tvarka

1. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms nagrinėti ar Biuras (išskyrus šio Įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį) privalo išmokėti išmoką per 30 dienų nuo pretenzijos pateikimo dienos.

2. Jei per šio straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą neįmanoma ištirti aplinkybių, būtinų draudiminio įvykio faktui ar žalos dydžiui nustatyti, išmoka mokama per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kai šias aplinkybes būtų įmanoma baigti tirti dedant reikiamas pastangas, tačiau ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pretenzijos pateikimo dienos (išskyrus atvejus, kai žalos atlyginimo nustatymas priklauso nuo sprendimo baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje). Jei išmoka mokama priėmus sprendimą baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje, ji turi būti sumokama per 14 dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo, nuosprendžio ar nutarimo gavimo dienos.

3. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms nagrinėti arba Biuras per 30 dienų (arba šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju – per 3 mėnesius) nuo pretenzijos pateikimo dienos turi pateikti motyvuotą pasiūlymą dėl išmokos mokėjimo arba privalo pateikti pagrįstą atsakymą bei įrodymus, atleidžiančius nuo išmokos išmokėjimo ar suteikiančius teisę sumažinti išmoką.

4. Atsakingas draudikas, jo atstovas pretenzijoms nagrinėti arba Biuras, praleidę šio straipsnio 1–3 dalyse nustatytus terminus, privalo mokėti 0,04 procento delspinigių už kiekvieną uždelstą dieną nuo sumos, kurią sumokėti praleistas terminas. Priežiūros institucija atsakingam draudikui ar jo atstovui pretenzijoms nagrinėti taip pat gali taikyti poveikio priemones, numatytas Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme.

5. Išmoka mokama, kai yra nustatytas draudiminio įvykio faktas ir žalos dydis, jei apie eismo įvykį buvo pranešta policijai, o nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė draudikui arba Biurui

turimus eismo įvykio bei žalos įrodymus, laikėsi draudiko ar Biuro nurodymų, jeigu jie buvo duoti, leido draudikui ar Biurui susipažinti su dokumentais, galinčiais įrodyti padarytos žalos aplinkybes, faktą bei dydį, ir suteikė galimybę ištirti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį, atsižvelgdamas į šio Įstatymo 14 straipsnio nuostatas išsaugojo sugadintą transporto priemonę ar kitą turtą tokį, koks jis buvo po eismo įvykio, ir pretenziją dėl padarytos žalos pateikė per šio Įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą. Jei nukentėjęs trečiasis asmuo nevykdė ar netinkamai vykdė šioje dalyje nurodytus įpareigojimus ir tai turėjo įtakos žalos padarymo aplinkybių tyrimui ar padidino žalą, draudikas ar Biuras gali sumažinti išmoką.

6. Draudikas ar Biuras moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo. Nukentėjusio trečiojo asmens pageidavimu draudikas ar Biuras išmoką perveda tiesiogiai nukentėjusio trečiojo asmens pasirinktai turtą remontuojančiai įmonei. Draudikas ar Biuras privalo pervesti išmoką šiai įmonei ne vėliau kaip per vieną darbo dieną po to, kai sugadintas turtas buvo suremontuotas ir buvo pateiktas mokėjimo dokumentas.

7. Tais atvejais, kai yra keli nukentėję tretieji asmenys ir žalai atlyginti neužtenka draudimo sumos, draudikas ar Biuras moka išmokas proporcingai kiekvieno nukentėjusio trečiojo asmens patirtai žalai.

8. Jeigu išmokėjus išmoką paaiškėja, kad teisę į padarytos per eismo įvykį žalos atlyginimą turi ir kiti nukentėję tretieji asmenys, negavę išmokos, draudikas ar Biuras turi išmokėti išmoką šiems asmenims, neviršydamas likusios draudimo sumos.

9. Jeigu už padarytą žalą yra atsakingi keli asmenys, tai atitinkami draudikai ir Biuras moka išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui proporcingai atsakingo už padarytą žalą asmens kaltei.

10. Socialinio draudimo išmokos, mokamos tais atvejais, kai sužalojama sveikata ar atimama gyvybė, ir įstatymų nustatytais atvejais mokama laidojimo pašalpa įskaitomos į atlygintinos žalos dydį. Draudikas ar Biuras moka nukentėjusiam trečiajam asmeniui likusios žalos dydžio išmoką, kiek jos nepadengė socialinis draudimas ar privalomasis sveikatos draudimas. Draudimo išmokas išmokėjusios socialinio draudimo įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka įgyja regreso teisę į atsakingą draudiką arba, jei tokio nėra, į žalą padariusį asmenį.

11. Jeigu nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimai yra patenkinti pagal savanoriškojo draudimo sutartį, Biuras moka pagal tokį reikalavimą neatlygintos žalos dydžio išmoką. Draudimo įmonei patenkinus nukentėjusiojo reikalavimus pagal savanoriškojo draudimo sutartį, ji negali reikalauti Biuro grąžinti šiuo pagrindu išmokėtų sumų.

12. Biuras negali reikalauti, kad nukentėjęs trečiasis asmuo koku nors būdu įrodytų, jog kaltininkas negali atlyginti žalos arba atsisako tai padaryti.

13. Kilus draudiko ir Biuro ginčui dėl to, kuris iš jų turi mokėti išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, kol bus visiškai išspręstas ginčas, išmoką išmoka Biuras per 30 dienų nuo nukentėjusio trečiojo asmens pretenzijos Biurui pateikimo. Jeigu per 30 dienų neįmanoma ištirti aplinkybių, būtinų žalos atlyginimo pagrindui ar mokėtinos išmokos dydžiui nustatyti, išmoka mokama šio straipsnio 2 dalyje nurodytais terminais. Jei Biurui išmokėjus išmoką paaiškėja, kad išmoką mokėti turėjo draudikas, draudikas grąžina Biurui išmoką ir su išmokos mokėjimu susijusias sumas.

14. Ginčai tarp draudiko ar Biuro ir nukentėjusio trečiojo asmens sprendžiami teismo tvarka. Vartotojų ginčai su draudikais nagrinėjami Draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

15. Per 15 dienų nuo eismo įvykio policija perduoda draudikui ar Biurui apie eismo įvykį turimą informaciją, kuri būtina kaltininkui nustatyti.

16. Žalos nustatymo ir išmokų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

20 straipsnis. Išmokos mokėjimas už draudikus, kuriems iškelta bankroto byla

1. Jei Biuras moka išmoką dėl to, kad Biuro nariui iškelta bankroto byla, Biuras perima iš draudiko turimus žalą įrodančius dokumentus ir nustatęs žalos atlyginimo pagrindą ir išmokos dydį išmoka nukentėjusiems tretiesiems asmenims išmoką. Biurui perėmus draudiko turimus žalą įrodančius dokumentus, nukentėjęs trečiasis asmuo išbraukiamas iš bankrutuojančio draudiko kreditorių sąrašo. Tuo atveju, kai yra padaryta žala, apie kurią nebuvo pranešta draudikui prieš iškeliant jam bankroto bylą, Biuras priima pranešimą apie žalą ir nustatęs žalos atlyginimo

pagrindą ir išmokos dydį išmoka išmoką. Tokiu atveju nukentėjęs trečiasis asmuo negali būti įtraukiamas į bankrutuojančio draudiko kreditorių sąrašą. Biuras neatsako už tokio draudiko išmokos mokėjimo termino praleidimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju Biuras privalo išmokėti išmoką per 30 dienų nuo žalos dokumentų gavimo iš draudiko dienos. Jeigu per 30 dienų neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų žalos atlyginimo pagrindui ar mokėtinos išmokos dydžiui nustatyti, išmoka mokama šio Įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nurodytais terminais, tačiau neginčytiną žalos dalį Biuras turi atlyginti per 30 dienų nuo dokumentų gavimo iš draudiko dienos.

3. Pagal šį straipsnį išmokėjęs išmoką Biuras tampa šio draudiko kreditoriumi.

21 straipsnis. Atleidimas nuo išmokos mokėjimo

1. Draudikas ar Biuras atleidžiami nuo išmokos mokėjimo, jeigu:

1) žala atsirado dėl karo veiksmų, dėl teroristinių išpuolių, esant branduolinės energijos poveikiui ar nepaprastajai padėčiai;

2) žala padaryta vežamam už užmokestį kroviniui ar bagažui, esančiam kaltininko transporto priemonėje;

3) žala patiriama netekus grynųjų pinigų, bižuterijos, juvelyrinių bei meno dirbinių, vertybinių popierių, dokumentų, filatelijos, numizmatikos ar panašių rinkinių arba daiktų.

2. Draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, kurie savo noru buvo žalą padariusioje transporto priemonėje, jeigu draudikas įrodo juos žinojus, kad ta transporto priemonė buvo pavogta.

3. Biuras nemoka išmokos nukentėjusiam trečiajam asmeniui, jeigu žalą atlygina kaltininkas ar kitas asmuo arba dėl padarytos žalos išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmokėjo draudikas.

4. Biuras yra atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo nukentėjusiems tretiesiems asmenims, savo noru pasinaudojusiems žalą padariusia transporto priemone, jeigu Biuras įrodo juos žinojus, kad transporto priemonė buvo neapdrausta.

22 straipsnis. Draudiko sumokėtų išmokų grąžinimas

1. Draudikas, sumokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti, kad sumokėtas dėl padarytos žalos sumas grąžintų atsakingas už žalą padarymą asmuo, jeigu jis:

1) vairavo transporto priemonę būdamas neblaivus, apsvaigęs nuo vaistų, narkotinių ar kitų svaigųjų medžiagų, taip pat kai vartojo alkoholį ar kitas svaigiąsias medžiagas po eismo įvykio iki jo aplinkybių nustatymo arba vengė neblaivumo ar apsvaigimo patikrinimo;

2) vairavo techniškai netvarkingą transporto priemonę, kai ją naudoti draudžia teisės aktai, ir eismo įvykis įvyko dėl šios priežasties;

3) padarė žalos neturėdamas teisėto pagrindo vairuoti transporto priemonę ar neturėdamas teisės vairuoti šios rūšies transporto priemonę;

4) pasišalino iš įvykio vietos;

5) padarė žalos tyčia.

2. Jei apdraustos transporto priemonės valdytojas nevykdė ar netinkamai vykdė šio Įstatymo 12 straipsnyje nustatytas pareigas ar padidino žalą dėl savo kaltės, draudikas turi teisę reikalauti grąžinti išmokėtą sumą ar jos dalį iš valdytojo. Jei draudėjas nevykdė ar netinkamai vykdė draudimo sutartyje nustatytas pareigas, draudikas turi teisę reikalauti, kad draudėjas grąžintų išmokėtą sumą ar jos dalį. Draudiko reikalaujamos grąžinti sumos dydis nustatomas atsižvelgiant į nustatytų pareigų pažeidimą, priežastinį ryšį su eismo įvykiu, dėl pažeidimo ar pareigų nevykdymo atsiradusios žalos dydį, kitas reikšmingas aplinkybes ir į Vyriausybės nustatytą Žalos nustatymo ir išmokų mokėjimo tvarką.

23 straipsnis. Biuro sumokėtų išmokų grąžinimas

1. Biuras turi teisę reikalauti, kad atsakingas už žalą padarymą asmuo arba asmuo, neįvykdęs pareigos sudaryti draudimo sutartį, grąžintų dėl padarytos žalos išmokėtą sumą, jeigu išmoka buvo sumokėta pagal šio Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

2. Biuras turi teisę reikalauti, kad nustatytas atsakingas už žalą padarymą asmuo grąžintų dėl padarytos žalos išmokėtą sumą, jeigu išmoka buvo sumokėta pagal šio Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

3. Biuras, šio Įstatymo 18 straipsnio nustatyta tvarka sumokėjęs išmoką nukentėjusiems tretiesiems asmenims, turi teisę kreiptis dėl išmokėtų sumų ir kitų su išmokos mokėjimu susijusių sumų grąžinimo į:

1) žalos atlyginimo instituciją kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje yra kaltininko draudimo įmonė – kai žala padaryta apdrausta transporto priemone, tačiau draudimo įmonė ar jos atstovas pretenzijoms nagrinėti neatlygino žalos;

2) žalos atlyginimo instituciją kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė kaltininko transporto priemonės buvimo vieta – kai negalima nustatyti atsakingo Europos Sąjungos valstybės narės draudiko;

3) žalos atlyginimo instituciją kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis – kai negalima nustatyti transporto priemonės, kuria padaryta žala;

4) žalos atlyginimo instituciją kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje įvyko eismo įvykis – kai žala padaryta transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybėje.

4. Biuras, išmokėjęs išmoką nukentėjusiam trečiajam asmeniui, turi teisę reikalauti, kad išmokėtą sumą ir kitas su išmokos mokėjimu susijusias sumas jam gražintų kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingas draudikas.

5. Biuras, išmokėjęs kitos Europos Sąjungos valstybės narės žalos atlyginimo institucijai reikalaujamą sumą, turi teisę susigrąžinti išmokėtas sumas iš neapdrausto kaltininko ar atsakingo draudiko.

6. Biuras, išmokėjęs išmoką už vieną iš savo narių, turi teisę susigrąžinti iš šio draudiko išmokėtas sumas.

7. Jeigu, draudikui ar Biurui išmokėjus išmoką arba jos dalį nukentėjusiam trečiajam asmeniui, paaiškėja, kad nukentėjęs trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją ir dėl to buvo neteisingai apskaičiuota bei neteisėtai išmokėta išmoka ir atlyginta žala, arba nukentėjęs trečiasis asmuo gavo žalos atlyginimą iš atsakingų už žalos atlyginimą asmenų, tai draudiko ar Biuro reikalavimu nukentėjęs trečiasis asmuo privalo grąžinti neteisėtai gautą išmoką arba jos dalį.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ DRAUDIŲ BIURAS

24 straipsnis. Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro samprata ir statusas

1. Biuras – draudikų, kuriems leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, asociacija, įsteigta atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Europos ekonomikos reikalų komisijos Vidaus transporto komiteto Kelių transporto pakomitečio 1949 m. sausio 25 d. priimtą rekomendaciją Nr. 5 ir atliekanti šio Įstatymo nustatytas funkcijas.

2. Biuras, organizuodamas ir koordinuodamas tarptautinį bendradarbiavimą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje, gali vartoti savo pavadinimą anglų kalba.

25 straipsnis. Biuro įstatų pakeitimai

Biuro įstatų pakeitimai prieš jų įregistravimą Juridinių asmenų registre turi būti suderinti su Finansų ministerija.

26 straipsnis. Biuro funkcijos

Įgyvendindamas šį Įstatymą, Biuras atlieka šias funkcijas:

1) koordinuoja draudikų veiklą, susijusią su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu;

2) moka išmokas šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais;

3) veikia kaip Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo institucija, administruoja žalas bei moka išmokas pagal žaliosios kortos sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

4) kaupia informaciją, susijusią su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, valdo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo

draudimo duomenų bazę (toliau – duomenų bazė), tvarko duomenų bazės (įskaitant ir asmens) duomenis;

5) organizuoja ir koordinuoja tarptautinį bendradarbiavimą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo srityje ir sudaro atitinkamas sutartis;

6) atlieka Biurui pavestas Biurų tarybos nario funkcijas, vykdo įsipareigojimus, atsirandančius iš susitarimų su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais, atlieka kitas funkcijas pagal žaliosios kortos sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

7) atsižvelgdamas į žaliosios kortos sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, organizuoja ir koordinuoja žaliųjų kortų, galiojančių kitose valstybėse, blankų spausdinimą ir platinimą;

8) patvirtina ir atšaukia užsienio valstybių draudimo įmonių atstovus pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje;

9) rengia seminarus, organizuoja mokymus;

10) kartu su kompetentingomis institucijomis formuoja bendrą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo politiką Lietuvoje;

11) atlieka kitas šiame Įstatyme, Biuro įstatuose ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

27 straipsnis. Biuro teisės

1. Biuras, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę:

1) įstatymų nustatyta tvarka turėti sąskaitų bankuose;

2) sudaryti sutartis ir priimti įsipareigojimus;

3) valdyti, naudoti jam priklausančią turtą bei lėšas ir jais disponuoti;

4) steigti filialus ir atstovybes;

5) kad galėtų atlikti teisės aktuose nustatytas funkcijas, nemokamai gauti ir kaupti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įmonių, kitų juridinių ir fizinių asmenų visą reikiamą informaciją, įskaitant ir asmens duomenis;

6) tvarkyti asmens duomenis, teikti teisėtą interesą turintiems tretiesiems asmenims turimą informaciją, įskaitant ir asmens duomenis, reikiamus transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo funkcionavimui užtikrinti;

7) keistis su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais informacija, reikiama įgyvendinant žaliosios kortos sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir vykdant įsipareigojimus, atsirandančius iš susitarimų su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais;

8) teikti valstybės institucijoms pasiūlymus dėl teisės aktų rengimo ir tobulinimo;

9) teisės aktų nustatyta tvarka susigrąžinti išmokėtas sumas;

10) pavesti kitiems asmenims administruoti Biuro kompetencijai priskirtus žalos atvejus ir mokėti išmokas, apmokėti už tokių žalų administravimą ir pasirašyti šiai teisei įgyvendinti būtinas sutartis;

11) administruoti transporto priemonių valdytojų padarytas žalas, mokėti išmokas ir pasirašyti šiai teisei įgyvendinti būtinas sutartis;

12) nustatyti Biuro kompetencijai priskirtų žalų administravimo ir išmokų mokėjimo tvarką, jeigu to nenustato kiti teisės aktai;

13) jungtis į tarptautines organizacijas bei dalyvauti jų veikloje;

14) naudotis valstybės registruose ir duomenų bazėse sukauptais duomenimis;

15) pasirašyti su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais funkcijoms atlikti būtinas sutartis.

2. Biuras gali turėti kitų šiame Įstatyme, Biuro įstatuose ir kituose teisės aktuose nustatytų teisių.

28 straipsnis. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų bazė

1. Biuras, atlikdamas informacijos centro funkciją, užtikrina šio straipsnio 3 dalyje nurodytų duomenų rinkimo koordinavimą ir pateikimą asmenims, kurie pagal šį Įstatymą turi teisę gauti tokią informaciją.

2. Biuras tvarko duomenų bazėje esančius duomenis, įskaitant ir asmens duomenis, be duomenų subjekto sutikimo, siekdamas užtikrinti transporto priemonių valdytojų civilinės

atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimą pagal Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teisės aktų reikalavimus.

3. Duomenų bazėje tvarkomi šie duomenys:

1) transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, registracijos numeris ir kiti transporto priemonės identifikavimo duomenys, taip pat transporto priemonės valdytojo duomenys – asmens kodas, vardas, pavardė (pavadinimas), gyvenamosios vietos (buveinės) adresas;

2) transporto priemonių, kurioms pagal Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių teisės aktus netaikomas reikalavimas draustis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, sąrašas ir informacija apie tai, kas atlygina jų padarytą žalą;

3) duomenys apie įprastines ir pasienio draudimo sutartis bei draudimo liudijimus (draudimo liudijimo numeris, draudimo sutarties galiojimo laikotarpis (jei draudimo liudijimo galiojimo laikas yra pasibaigęs, turi būti nurodoma draudimo apsaugos galiojimo pabaigos data), draudiko pavadinimas ir kita informacija, įrašoma draudimo liudijime);

4) duomenys apie žaliąsias kortas ir kita informacija, įrašyta žaliojoje kortoje;

5) duomenys apie draudikus ir jų atstovus pretenzijoms nagrinėti;

6) duomenys apie kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijas arba organizacijas, atsakingas už žalos atlyginimą per eismo įvykį nukentėjusiems tretiesiems asmenims;

7) duomenys apie transporto priemones – eismo įvykių Lietuvos Respublikos teritorijoje dalyves;

8) duomenys apie eismo įvykius sukėlusius ir eismo įvykyje nukentėjusius asmenis, taip pat su žalos padarymu susijusi informacija;

9) kitų valstybių informacijos centrų teikiama informacija.

4. Duomenų bazėje tvarkomus duomenis privalo nemokamai teikti įmonės, įstaigos ir organizacijos, Lietuvos Respublikos teisės aktais įpareigtos registruoti ir tvarkyti tokius jų valdomų ar tvarkomų registrų ar duomenų bazių duomenis (toliau – duomenis teikiančios institucijos), Biuro nariai, duomenų subjektai. Duomenis teikiančios institucijos duomenis perduoda Biurui elektroniniu būdu. Biuro nariai duomenis apie sudarytas draudimo sutartis ir išduotus draudimo liudijimus perduoda Biurui elektroniniu būdu nedelsdami, ne vėliau kaip per 5 dienas nuo draudimo sutarties sudarymo dienos. Kitus duomenis Biuro nariai privalo pateikti Biurui elektroniniu būdu ne rečiau kaip du kartus per mėnesį. Jeigu duomenys pasikeičia, Biurui duomenis teikiančios institucijos ir Biuro nariai privalo juos atnaujinti.

5. Duomenų bazėje tvarkomi duomenys turi būti saugomi 7 metus, pasibaigus draudimo sutarties galiojimui ar transporto priemonės registracijai.

6. Biuras teikia duomenų bazėje esančią informaciją, įskaitant ir asmens duomenis, be duomenų subjekto sutikimo teisėtą interesą turintiems asmenims (kitų valstybių nacionaliniams draudikų biurams, įgyvendinant tarpusavio susitarimus ir Biuro narystės Biurų taryboje įsipareigojimus, kitų Europos Sąjungos valstybių narių informacijos centrams, žalų atlyginimo institucijoms, Biuro nariams, perdraudikams, nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims ir kitiems asmenims, kurie turi teisę gauti tokio pobūdžio informaciją).

7. Biuras leidžia susipažinti su turimais duomenimis nukentėjusiam arba turinčiam teisę į žalos atlyginimą asmeniui jo prašymu, kai šis nurodo teisėtą interesą gauti tokius duomenis, jei:

1) prašymas yra pateiktas rašytine forma;

2) prašymas gautas ne vėliau negu 7 metai nuo eismo įvykio dienos;

3) informacijos pakanka, kad būtų galima identifikuoti transporto priemonę ar asmenį, dėl kurio yra pateiktas prašymas.

8. Nukentėjęs trečiasis asmuo, kuris nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje arba kuriam padaryta žala transporto priemone, kurios įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba kuriam padaryta žala įvykus eismo įvykiui Lietuvos Respublikos teritorijoje, turi teisę iš Biuro nedelsiant gauti tokią informaciją:

1) atsakingo draudiko pavadinimą ir adresą;

2) draudimo liudijimo numerį;

3) atsakingo draudiko atstovo pretenzijoms nagrinėti toje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje nuolat gyvena nukentėjęs trečiasis asmuo, pavardę arba pavadinimą ir adresą;

4) transporto priemonės savininko arba valdytojo pavardę ir adresą;

5) jeigu žala atsiranda dėl transporto priemonės, kurios valdytojas pagal kitos Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktus registravimo valstybėje yra atleistas nuo pareigos sudaryti draudimo sutartį – turimą informaciją apie kitos Europos Sąjungos valstybės narės instituciją arba įstaigą, atsakingą už padarytos žalos administravimą.

9. Biuras teikia šio straipsnio 3 dalyje nurodytus duomenis kitos Europos Sąjungos valstybės narės informacijos centrui ar žalų atlyginimo institucijai jų prašymu.

29 straipsnis. Biuro nariai

1. Biuro nariais gali tapti draudikai, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir kurie yra sumokėję stojamąjį Biuro nario įnašą. Draudikas, kuriam leidžiama vykdyti Lietuvos Respublikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, gali vykdyti šį draudimą tik tapęs Biuro nariu.

2. Biuro nariai, dalyvaudami Biuro veikloje, turi lygias teises.

3. Biuro narys, dalyvaudamas Biuro veikloje, turi šias teises:

- 1) dalyvauti ir balsuoti Biuro narių visuotiniame susirinkime;
- 2) susipažinti su Biuro dokumentais ir gauti Biuro turimą informaciją;
- 3) naudotis Biuro teikiamomis paslaugomis;
- 4) kreiptis į teismą su ieškiniu, prašydamas panaikinti Biuro narių visuotinio susirinkimo, Biuro tarybos ir Biuro vadovo sprendimus ar veiksmus, jeigu jie prieštarauja teisės aktams;
- 5) sudaryti balsavimo sutartį ar balsavimo teisės perleidimo sutartį su kitu Biuro nariu;
- 6) ištotti iš Biuro.

4. Biuro nariai privalo:

- 1) laikytis šio Įstatymo, kitų teisės aktų nuostatų, vykdyti Biuro narių visuotinio susirinkimo ir Biuro tarybos sprendimus;
- 2) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir dydžiais pervesti Biurui atskaitymus nuo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų (toliau – Biuro narių atskaitymai);
- 3) nemokamai teikti Biurui jo funkcijoms įgyvendinti būtiną informaciją;
- 4) grąžinti Biurui žalos administravimui ir išmokos mokėjimui išleistas lėšas, kai Biuras už draudiką išmokėjo išmoką dėl padarytos žalos;
- 5) nedelsdami pranešti Biurui apie įgytą likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą.

5. Biuro nariai gali turėti kitokių Asociacijų įstatyme ir Biuro įstatuose nustatytų teisių ir pareigų.

6. Biuro nario teisių netenkama:

- 1) nuo dienos, kai priežiūros institucija praneša Biurui apie sustabdytą arba panaikintą teisę vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, pritaikytą draudikui kaip poveikio priemonę;
- 2) Biuro narių visuotiniam susirinkimui priėmus sprendimą dėl Biuro nario teisių atšaukimo, atsižvelgiant į jo prašymą ištotti iš Biuro;
- 3) draudikui įgijus likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą.

7. Biuro narys gali ištotti iš Biuro ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo rašytinio prašymo bei raštiško pareiškimo, kad jis nustoja vykdyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, pateikimo Biuro narių visuotiniam susirinkimui. Sprendimą dėl Biuro nario išbraukimo iš Biuro narių priima Biuro narių visuotinis susirinkimas.

8. Biuro narys netenka teisės dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus), jeigu:

- 1) ilgiau kaip per 5 dienas nuo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto termino nepervedė Biurui Biuro nario atskaitymų ar jų dalies;
- 2) per 30 dienų po priminimo, kad nepateikta informacija, būtina Biuro funkcijoms atlikti, nepateikė Biurui teiktinos informacijos.

9. Teisė dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus) atnaujinama pervedus atskaitymus ir sumokėjus delspinigius už pavėluotą atskaitymų sumokėjimą arba pateikus Biuro funkcijoms įgyvendinti būtiną informaciją. Teisės dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus) netekimas neatleidžia Biuro nario nuo Biuro nario pareigų ir įsipareigojimų pagal

draudimo sutartis vykdymo. Jeigu atskaitymai nepervedami arba Biuro funkcijoms įgyvendinti būtina informacija nepateikiama per 25 kalendorines dienas nuo teisės dalyvauti Biuro valdyme (balsuoti priimant sprendimus) netekimo, Biuras praneša apie tai priežiūros institucijai, o ši sprendžia klausimą dėl Draudimo įstatyme nustatytų poveikio priemonių taikymo. Pagal šio straipsnio 6 dalies 1 punktą netekęs Biuro nario teisių Biuro narys gali būti grąžinamas į Biurą tik priežiūros institucijos leidimu.

10. Biuro nario teisių netekimas neatleidžia Biuro nario nuo įsipareigojimų pagal draudimo sutartis vykdymo ir nuo prievolių Biurui vykdymo.

30 straipsnis. Biuro valdymas

1. Biuro organai yra Biuro narių visuotinis susirinkimas, Biuro taryba ir Biuro vadovas.
2. Biuro organų struktūra, kompetencija, sušaukimo bei sprendimų priėmimo tvarka nustatomi Biuro įstatuose.
3. Biuro kolegialūs organai savo veiklą organizuoja pagal jų pačių patvirtintus darbo reglamentus.

31 straipsnis. Biuro narių visuotinis susirinkimas

1. Biuro narių visuotinis susirinkimas yra aukščiausiasis Biuro organas.
2. Biuro narių visuotinis susirinkimas:
 - 1) renka ir atleidžia Biuro tarybos narius;
 - 2) keičia ir papildo Biuro įstatus;
 - 3) tvirtina Biuro pajamų ir išlaidų sąmatą;
 - 4) tvirtina Biuro metinę finansinę atskaitomybę;
 - 5) priima sprendimus dėl Biuro narių pasiūlytų klausimų apie Biuro tarybos darbą;
 - 6) skiria audito įmonę ir nustato audito apmokėjimo dydį ir sąlygas;
 - 7) priima sprendimus dėl atskirų Biuro narių ar Biuro vadovo iniciatyva pasiūlytų klausimų;
 - 8) priima sprendimus, susijusius su Biuro pertvarkymo, reorganizavimo ir likvidavimo klausimais;
 - 9) sprendžia kitus Biuro įstatuose Biuro narių visuotinio susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus.
3. Biuro narys Biuro narių visuotiniame susirinkime turi vieną balsą. Biuro narių visuotiniame susirinkime patariamojo balso teise gali dalyvauti po vieną Finansų ministerijos, priežiūros institucijos bei Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos atstovą.
4. Biuro narių visuotinis susirinkimas šaukiamas Biuro įstatuose nustatyta tvarka. Biuro narių visuotinis susirinkimas privalo būti šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus.
5. Biuro narių visuotinis susirinkimas gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė Biuro narių. Biuro įstatuose gali būti numatyta galimybė balsuoti iš anksto. Šiuo atveju Biuro narys, susipažinęs su darbotvarke ir sprendimų projektais, gali iš anksto raštu pranešti Biuro narių visuotiniam susirinkimui savo valią (už ar prieš) atskirai dėl kiekvieno sprendimo. Išankstinis balsavimas įskaitomas į susirinkimo kvorumą ir balsavimo rezultatus. Sprendimai priimami paprasta susirinkime dalyvaujančių narių balsų dauguma, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 2 ir 8 punktuose numatytus sprendimus. Šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytam Biuro narių visuotinio susirinkimo sprendimui priimti reikia ne mažiau kaip 2/3 susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų, o šio straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytam sprendimui – 3/4 susirinkime dalyvaujančių Biuro narių balsų.
6. Jeigu Biuro narių visuotiniame susirinkime nėra kvorumo, įstatų nustatyta tvarka turi būti šaukiamas pakartotinis susirinkimas. Jis turi teisę priimti sprendimus neįvykusio susirinkimo darbotvarkės klausimais, neatsižvelgiant į dalyvaujančių jame narių skaičių.

32 straipsnis. Biuro taryba

1. Biuro taryba yra Biuro narių visuotinio susirinkimo išrinktas kolegialus Biuro veiklos priežiūrą atliekantis organas. Biuro tarybos veiklai vadovauja Biuro tarybos pirmininkas.
2. Biuro taryba:
 - 1) rengia ir nustato Biuro veiklos strategiją;

- 2) stebi ir analizuoja Biuro veiklą, finansinių išteklių naudojimą, valdymo organizavimą, atlieka finansinės būklės perspektyvinį įvertinimą, svarsto Biuro ataskaitas šiais klausimais;
 - 3) skiria ir atleidžia iš pareigų Biuro direktorius, nustato jo darbo užmokesčio dydį, priima sprendimus dėl jo skatinimo ir nuobaudų skyrimo;
 - 4) nagrinėja ginčus tarp Biuro narių, taip pat ginčus tarp Biuro ir jo narių dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo vykdymo;
 - 5) šaukia Biuro narių visuotinį susirinkimą;
 - 6) teikia išvadas ir siūlymus dėl klausimų, svarstomų Biuro narių visuotiniame susirinkime;
 - 7) priima sprendimus dėl Biuro filialų ir atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo ir tvirtina jų nuostatus;
 - 8) teikia priežiūros institucijai pasiūlymus dėl poveikio priemonių taikymo Biuro nariams;
 - 9) sprendžia kitus Biuro įstatuose Biuro tarybai priskirtus ir Biuro narių visuotinio susirinkimo sprendimuose priimtus klausimus.
3. Biuro tarybos narių skaičių, kuris turi būti ne mažesnis kaip 3, narių rinkimo ir sprendimų priėmimo tvarką, taip pat tarybos darbo tvarką nustato Biuro įstatai ir Biuro tarybos darbo reglamentas.
4. Biuro taryba renkama Biuro narių visuotiniame susirinkime 2 metų kadencijai. Biuro tarybos nariu gali būti tik Biuro nario atstovas – fizinis asmuo, susijęs darbo santykiais su draudiku – Biuro nariu. Biuro tarybos pirmininką Biuro taryba renka iš savo narių paprasta balsų dauguma. Nutraukus darbo santykius su draudiku – Biuro nariu, tokio asmens narystė Biuro taryboje pasibaigia.
5. Biuro taryba ir Biuro tarybos nariai neturi teisės pavesti ar perduoti savo funkcijų kitiems asmenims.
6. Biuro tarybos nariai privalo solidariai atlyginti Biurui nuostolius, padarytus dėl Biuro tarybos sprendimo, priimto pažeidžiant šį Įstatymą ir kitus teisės aktus. Nuo pareigos atlyginti nuostolius atleidžiami tie nariai, kurie balsavo prieš tokį sprendimą arba nedalyvavo posėdyje jį priimančiam ir per 7 dienas po to, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokį sprendimą, įteikė posėdžio pirmininkui rašytinį protestą. Ginčus dėl nuostolių atlyginimo sprendžia teismas.

33 straipsnis. Biuro vadovas

1. Biuro veiklą organizuoja ir jai vadovauja Biuro vadovas – Biuro direktorius.
2. Biuro direktorius:
 - 1) organizuoja Biuro darbą ir priima Biuro veiklai užtikrinti reikiamus sprendimus;
 - 2) sudaro sandorius Biuro vardu;
 - 3) priima į darbą ir atleidžia iš darbo darbuotojus Darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, skiria jiems paskatinimus ir drausmines nuobaudas;
 - 4) teikia Biuro tarybai ar Biuro visuotiniam narių susirinkimui išvadas ir pasiūlymus dėl jų kompetencijai priskirtų svarstytinų klausimų;
 - 5) sudaro sutartis su kitų valstybių nacionaliniais draudikų biurais ir Biurų taryba;
 - 6) atstovauja Biurui valstybės valdžios ir valdymo institucijose Biurų taryboje bei kitose tarptautinėse institucijose;
 - 7) sprendžia kitus Biuro įstatuose vadovo kompetencijai priskirtus klausimus.
3. Biuro direktorius dalyvauja Biuro narių visuotiniuose susirinkimuose ir tarybos posėdžiuose patariamąjo balso teise.
4. Biuro direktorius savo veikloje vadovaujasi Biuro įstatais, kitais teisės aktais, Biuro narių visuotinio susirinkimo ir Biuro tarybos sprendimais.

34 straipsnis. Biuro pajamos

1. Biuro pajamas sudaro:
 - 1) stojamieji Biuro narių įnašai;
 - 2) Biuro narių atskaitymai ir delspinigiai už pavėluotą Biuro narių atskaitymų sumokėjimą;
 - 3) pajamos, gautos investavus Biuro lėšas;
 - 4) palūkanos už indėlius bankuose;

- 5) Biurui grąžintos lėšos;
 - 6) Biurui sumokėtas atlygis už žalų administravimą tais atvejais, kai Biuras administruoja žalias vykdydamas įsipareigojimus žaliosios kortos sistemos nariams;
 - 7) delspinigiai ir palūkanos, mokami dėl įsipareigojimų Biurui nevykdymo;
 - 8) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotos lėšos ir turtas;
 - 9) kitos lėšos.
2. Biuras pagal savo prievolos nukentėjusiems per eismo įvykį asmenims atsako Biuro išdo lėšomis.
3. Stojamojo Biuro nario įnašo dydį, jo mokėjimo terminus ir tvarką nustato Finansų ministerija.
4. Biuro narių atskaitymų dydį, pervedimo tvarką ir delspinigių už pavėluotą atskaitymų pervedimą dydį nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.
5. Biuro lėšos gali būti naudojamos tik Biuro veiklos tikslams siekti ir funkcijoms atlikti. Biuro sukauptos lėšos ir turtas išstojusiems arba Biuro nario teisių netekusiems nariams neatidalijamas.

35 straipsnis. Biuro išlaidos

1. Biuro išlaidas sudaro:
 - 1) Biuro veiklos sąnaudos;
 - 2) Biuro kompetencijai priskirtais atvejais per eismo įvykius padarytų žalų administravimo išlaidos ir išmokos;
 - 3) išlaidos, susijusios su Biuro narystės Biurų taryboje tarptautiniais finansiniais įsipareigojimais;
 - 4) išlaidos, Biurui veikiant kaip žalų atlyginimo institucijai;
 - 5) finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos;
 - 6) išlaidos prevencijos fondui, kurio paskirtis – finansuoti priemonės, skirtas kelių eismo prevencijai, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolei gerinti ir visuomenės švietimui privalomojo draudimo klausimais;
 - 7) kitos išlaidos, susijusios su teisės aktų ir Biuro įstatų vykdymu.
2. Biuro narių atskaitymų, skirtų prevencijos fondui kaupti, dalies dydį nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

36 straipsnis. Biuro išdas

1. Biuro išdo paskirtis – užtikrinti išmokų mokėjimą tais atvejais, kai pareigą mokėti išmokas turi Biuras, ir užtikrinti Biuro narystės Biurų taryboje tarptautinius finansinius įsipareigojimus.
2. Biuro išdas sudaromas iš:
 - 1) dalies Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų Biuro narių atskaitymų Biurui;
 - 2) delspinigių už pavėluotą Biuro narių atskaitymų sumokėjimą;
 - 3) Biurui grąžintų lėšų, kai Biuras už kitus asmenis atlygino žalą (įskaitant priteistas ir atgautas bylinėjimosi išlaidas);
 - 4) Biurui sumokėto atlygio už žalų administravimą tais atvejais, kai Biuras administruoja žalias vykdydamas įsipareigojimus žaliosios kortos sistemos nariams;
 - 5) pajamų, gautų investavus Biuro išdo lėšas, ir palūkanų už indėlius bankuose;
 - 6) skolintų lėšų;
 - 7) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotų lėšų ir turto, skirtų Biuro išdui papildyti.
3. Biuro išdo lėšos gali būti naudojamos tik:
 - 1) išmokoms, skirtoms atlyginti per eismo įvykius patirtą žalą, įskaitant atvejus, kai išmokos ir atlygis už žalų administravimą mokamas vykdant žaliosios kortos sistemą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, Biurui veikiant kaip žalų atlyginimo institucijai, taip pat grąžinti kitų Europos Sąjungos valstybių narių žalos atlyginimo institucijoms jų reikalaujamas sumas;
 - 2) bylinėjimosi išlaidoms ir skolų išieškojimui, įgyvendinant atgręžtinio reikalavimo teisę;

3) privalomiems mokėjimams ir finansinėms garantijoms, vykdant Biuro narystės Biurų taryboje tarptautinius finansinius įsipareigojimus bei įsipareigojimus žaliosios kortos sistemos dalyviams;

4) šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytoms skolintoms lėšoms ir palūkanoms grąžinti.

4. Iš Biuro išdo lėšų ir turto, į kurį investuotos Biuro išdo lėšos, negali būti išieškoma pagal kitas Biuro prievoles, negu nurodyta šio straipsnio 3 dalyje.

5. Biuro išdo valdytojas yra Biuras.

6. Biuro išdo lėšos turi būti įtrauktos į atskirą sąskaitą.

37 straipsnis. Biuro išdo lėšų investavimas

Biuro išdo laisvos lėšos investuojamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Biuro sprendimų apskundimas

Biuro sprendimai įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami teismui.

39 straipsnis. Biuro atskaitomybė, auditas ir veiklos kontrolė

1. Biuro metinė finansinė atskaitomybė turi būti patikrinta audito įmonės ir per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos patvirtinta Biuro narių visuotiniame susirinkime bei pateikta Finansų ministerijai.

2. Biuras privalo kiekvienais metais iki birželio 1 dienos praėjusių metų savo finansinę atskaitomybę viešai paskelbti viename iš šalies dienraščių.

3. Finansų ministerijos reikalavimu Biuro finansinė atskaitomybė gali būti teikiama Finansų ministerijai ir kitais, negu numatyta šio straipsnio 1 dalyje, terminais.

4. Už atskaitomybėje pateiktos informacijos teisingumą Biuras atsako įstatymų nustatyta tvarka.

5. Finansų ministerijos reikalavimu audito įmonė, atlikusi Biuro auditą, privalo pateikti paaiškinimus dėl finansinių ataskaitų.

6. Biuras kartą per metus turi pateikti Finansų ministerijai informaciją apie Biuro veiklą. Finansų ministerijos prašymu informacija apie Biuro veiklą gali būti teikiama ir dažniau.

40 straipsnis. Biuro pertvarkymo ir pabaigos ypatumai

1. Biuras gali būti pertvarkomas, reorganizuojamas ar likviduojamas atskiru įstatymu.

2. Finansų ministras savo arba Biuro narių visuotinio susirinkimo 3/4 balsų dauguma priimtu sprendimu gali kreiptis į Vyriausybę, kad ši pateiktų įstatymo projektą dėl biuro pertvarkymo, reorganizavimo ar likvidavimo:

3. Jeigu Biuras reorganizuojamas ar likviduojamas teismo sprendimu, Biuro teisės ir pareigos pereina kitam Lietuvos Respublikoje registruotam juridiniam asmeniui, kuriam įstatymu pavedamos atlikti Biuro funkcijos.

PENKTASIS SKIRSNIS DRAUDIMO KONTROLĖ

41 straipsnis. Draudimo kontrolė

1. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolė yra patikrinimas, ar transporto priemonė yra apdrausta.

2. Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo: policija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, įmonės, atliekančios valstybinę techninę apžiūrą, institucija, atsakinga už transporto priemonių valstybinę registraciją.

3. Atsakingas už draudimo sutarties sudarymą asmuo privalo apdrausti transporto priemonę šio Įstatymo reikalavimus atitinkančiu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu ne mažesne draudimo suma, negu nustatyta šio Įstatymo 11 straipsnyje:

1) vėliausiai transporto priemonės registracijos dieną;

2) jeigu transporto priemonė neregistruojama – prieš pradėdamas naudoti transporto priemonę;

3) jei per Lietuvos Respublikos teritoriją važiuosiančios transporto priemonės valdytojas nėra apsidraudęs pagal šį Įstatymą galiojančiu transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu – prieš kirsdamas sieną;

4) ne vėliau kaip paskutinę draudimo apsaugos galiojimo pagal sudarytą draudimo sutartį dieną.

4. Tikrinamas asmuo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolę vykdančios institucijos prašymu privalo pateikti pagal šį Įstatymą tikrinimo metu galiojantį draudimo liudijimą ar kitą dokumentą, kitos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinantį draudimo sutarties sudarymą.

5. Galiojantis draudimo liudijimas turi būti pateikiamas valstybinę techninę apžiūrą atliekančiai įmonei prieš atliekant valstybinę techninę transporto priemonės apžiūrą.

6. Transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, bei transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje ir kurios įvažiuoja į Lietuvos Respublikos teritoriją iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas netikrinamas. Tačiau galimi atrankiniai nesisteminiai ir nediskriminaciniai patikrinimai, nesiekiant išimtinai tikrinti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo.

7. Transporto priemonės, kurių įprastinė buvimo vieta yra užsienio valstybės teritorijoje, yra prilyginamos transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, jeigu visų Europos Sąjungos valstybių narių nacionaliniai draudikų biurai kiekvienas atskirai pagal savo nacionalinius transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymus garantuoja, kad įvykus jų teritorijose tokių transporto priemonių sukeltiems eismo įvykiams bus atlyginta žala.

8. Transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, valdytojai, išvykdami iš Lietuvos Respublikos į kitas Europos Sąjungos valstybes nares, privalo turėti galiojantį draudimo liudijimą, patvirtinantį draudimo sutarties, atitinkančios šio Įstatymo reikalavimus, sudarymą.

42 straipsnis. Lietuvos Respublikoje registruotų transporto priemonių draudimo kontrolės principai

Biuras, palyginęs duomenis apie transporto priemones, gautus iš institucijų, atsakingų už transporto priemonių valstybinę registraciją bei valstybinę techninę apžiūrą, su savo duomenų bazėje turima informacija apie apdraustas transporto priemones, turi teisę persiųsti policijai duomenis apie registruotas, bet neapdraustas transporto priemones. Policija, gavusi tokią informaciją, teisės aktų nustatyta tvarka skiria administracines nuobaudas atsakingam už draudimo sutarties sudarymą asmeniui.

43 straipsnis. Atsakomybė už draudimo sutarties, atitinkančios šio Įstatymo reikalavimus, nesudarymą

1. Atsakingi už draudimo sutarties sudarymą fiziniai ir juridiniai asmenys, nesudarę šio Įstatymo reikalavimus atitinkančios draudimo sutarties, taip pat transporto priemonių valdytojai, neturintys galiojančio draudimo liudijimo ar kito dokumento, kitos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinančio draudimo sutarties sudarymą, atsako pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

2. Nuobaudų taikymas neatleidžia nuo pareigos sudaryti draudimo sutartį.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44 straipsnis. Piniginis vienetas

Įstatyme nurodyti dydžiai eurais yra išreiškiami litais pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų euro ir lito santykį.

Transporto priemonių valdytojų
civilinės atsakomybės
privalomojo draudimo
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyva 72/166/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo.

2. 1972 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 72/430/EEB, iš dalies pakeičianti 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyvą 72/166/EEB dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų derinimo.

3. 1973 m. liepos 24 d. pirmoji Tarybos direktyva 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir plėtojimu, suderinimo.

4. 1974 m. vasario 6 d. Komisijos rekomendacija 74/165/EEB valstybėms narėms dėl 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo.

5. 1981 m. sausio 8 d. Komisijos rekomendacija 81/76/EEB dėl paspartinto transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo žalingo sureguliuavimo.

6. 1983 m. gruodžio 30 d. antroji Tarybos direktyva 84/5/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo.

7. 1988 m. birželio 22 d. antroji Tarybos direktyva 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, suderinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas, ir iš dalies pakeičianti Direktyvą 73/239/EEB.

8. 1990 m. gegužės 14 d. trečioji Tarybos direktyva 90/232/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo.

9. 1990 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva 90/618/EEB, iš dalies pakeičianti Direktyvą 73/239/EEB ir Direktyvą 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tiesioginį draudimą, išskyrus gyvybės draudimą, suderinimą, ir pirmiausia pakeičianti šių direktyvų nuostatas dėl motorinių transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimo.

10. 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, suderinimo, iš dalies pakeičianti direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (trečioji ne gyvybės draudimo direktyva).

11. 2000 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/26/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvas 73/239/EEB ir 88/357/EEB (ketvirtoji transporto priemonių draudimo direktyva).

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1399](#), 2003-03-25, Žin., 2003, Nr. 34-1420 (2003-04-09)

TRANSPORTO PRIEMONIŲ SAVININKŲ IR VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO 10, 14, 15, 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2043](#), 2004-03-05, Žin., 2004, Nr. 39-1273 (2004-03-13)

TRANSPORTO PRIEMONIŲ SAVININKŲ IR VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Įsigaliojus šiam Įstatymui, draudikas privalo sudaryti draudimo sutartį pagal draudėjo pasirinktas draudimo sumas.

Įstatyme nurodyti dydžiai eurai yra išreiškiami litais pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų euro ir lito santykį.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2041](#), 2004-03-05, Žin., 2004, Nr. 46-1498 (2004-03-27)

TRANSPORTO PRIEMONIŲ SAVININKŲ IR VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Keistas įstatymo pavadinimas

Šio įstatymo įsigaliojimą nusako

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2042](#), 2004-03-05, Žin., 2004, Nr. 46-1499 (2004-03-27)

TRANSPORTO PRIEMONIŲ SAVININKŲ IR VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
PRIVALOMOJO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMO IR
ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2004-03-29)

autrap@lrs.lt